

Teemaseminaari 1: Täällä kuntalainen – kuuleeko kunta?

Vetäjät: Kari Koivumäki & Toni Piispanen

1. Kuntien erityisliikunnan keskeisiin haasteisiin vastaaminen
 - Pohditaan kuntatasolla kuntakohtainen kokonaisuus ja suunnitelma, jossa painopisteet esiteltynä
 - Sosiaali- ja terveystoimen ja liikuntatoimen yhteistyön vahvistaminen, liikunta mukaan hyvinvointikertomuksiin
2. Pienten kuntien erityisliikunnan tukeminen
 - Yhteistyön ja suunnitelmallisuuden lisääminen
 - Valtakunnallisesti esim. projektein
 - Paikallistasolla poikkihallinnollisesti, yli kuntarajojen
3. Valtakunnallinen erityisliikunnan kokonaisselvitys
 - Synteesi ja jatkokehittäminen ottaen huomioon nykyiset toimenpideohjelmat

Teemaseminaari 2: Vammaisurheilijan polku on yksilöllinen

Vetäjät: Tiina Kivisaari & Riikka Juntunen

1. Vammaisurheilijan polun erityispiirteet on tunnistettava:
 - Luokittelu noudattaa kv. sääntöjä, tarvitsee erityishuomion myös kansallisesti
 - Polulle voi tulla eri vaiheissa: lapsena tai vammautumisen jälkeen nuorena/aikuisena
 - Vaikeavammaisten urheilun näkökulma: harjoitteluun ja kilpailuun tarvitaan valmentajan lisäksi avustajia/oppaita.
 - Vammaisurheilutietoisuutta on lisättävä ja kokeilun mahdollisuuksia on tarjottava
2. Liikuntapaikkarakentamisen tulee huomioida vammaisurheilun olosuhdevaatimukset.
 - Valtakunnallisen valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen sisällöissä tulee huomioida vammaisurheilu koulutuksen kaikilla tasoilla
 - Urheiluseurat mukaan aktiivisesti – matalan kynnyksen toimintaa lisää
 - Sosiaali- ja terveyssektori sekä opetustoimi aktiivisesti mukaan kannustamaan liikkumaan

Liikunta ja urheilu eivät sulje toisiaan pois. Tarvitsemme molemmat!

Teemaseminaari 3: Psykomotoriikka ja Sherborne – avaimet kokonaisvaltaiseen kasvuun ja kehitykseen

Vetäjät: Anita Ahlstrand & Susanna Miettunen

1. Psykomotorinen lähestymistapa ja Sherborne-harjoitusohjelma tarjoavat nykyliikuntakulttuuriin ihmisen kokonaisvaltaisen kehityksen ja kasvun huomioivia tapoja ryhmien ohjaukseen, myös valmennukseen.
2. Onnistuneessa ohjauksessa korostuvat mm. oivaltava ja kokemuksellinen oppiminen, omien voimavarojen tiedostaminen, ryhmän sisäinen vuorovaikutuksellisuus sekä moniaistisuus.
3. Psykomotorinen lähestymistapa ja Sherborne-harjoitusohjelma soveltuvat sellaisenaan moniammattillisen ja monialaisen yhteistyön tekemiseen ilman lisäresurssointia.

4. Jatkotoimenpiteet asiantuntijuuden päivittämiseksi tiedon kaatajasta kanssakulkijaksi

- Koulutuksen lisääminen eri koulutusasteilla sisältyen peruskoulutukseen tai monialaisena täydennyskoulutuksena.
- Kotimaisen tutkittuun tietoon perustuvan tutkimuksen lisääminen
- Tuoreen materiaalin tuottaminen

Asennemuutos ei maksa mitään

Liikkuminen voi olla MYÖS ilo ja elämys

Teemaseminaari 4. Tutkimuksella ja kehittämisellä hieno historia – entä tulevaisuus?

Vetäjät: Pauli Rintala & Minna Paajanen

1. Erityisliikunnan tutkimus- ja kehittämistoiminnassa mukana oleville tulisi järjestää säännöllisesti tapaamisia

- Käsitteiden selkiyttäminen
- Yhteistyön ja verkostoitumisen edistäminen
- Yhteisten tutkimushankkeiden suunnittelu

2. Erityisryhmiin kuuluvien liikunnan harrastamisen ja liikkumisen esteet tulisi selvittää

3. Tutkittua tietoa kansantajuisesti kentälle

- Yleistajuinen ja selkokielineen viestintä teemoittain
- Miten?

Teemaseminaari 5. ”Kaikki pelaa” – myös varhaiskasvatuksessa ja koulussa?

Vetäjät: Terhi Huovinen & Satu Niemelä

Lapset ja nuoret liikkeelle

1. Lasten liikkumista ohjaavaan lainsäädäntöön saatava kirjaus KAIKKIEN * lasten oikeudesta päivittäiseen liikkumiseen.

- Laki lasten päivähoidosta, koululainsäädäntö, liikuntalaki jne.
- Liikkumisvaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa

2. Julkisista varoista rahoitettuun toimintaan korvamerkittävä KAIKKIEN lasten liikkumisen edistämiseen kohdistettu osuus

- Päiväkodit, koulut: välinehankinnat, pihat, salit, apuvälineet jne...
- Seuratoiminta: kohdennettu tuki tukea tarvitsevien lasten harrastustoimintaan

*KAIKKI LAPSET = KAIKKI LAPSET, JOTKA MAAILMAAN SYNTYVÄT, OMINAISUUKSISTA RIIPPUMATTA!

Osaaminen ja tukipalvelut kuntoon

1. Salassapitollainsäädäntöä muutettava siten, että tiedon siirtymisessä eri ammattiryhmien välillä ei olisi estettä

- Neuvolat, terveydenhoitajat, opettajat, ohjaajat jne.

2. Valtion rahoitusta tarvitaan tuottamaan tietoa ja koulutusta seuraavista asioista

- Vaikeavammaisten lasten ja nuorten fyysisestä aktiivisuudesta ja harrastamisesta

- Lasten liikkumisen havainnoinnista ja tuen tarpeiden tunnistamisesta
- Kolmiportaisen tuen toteuttamisesta liikunnassa
- Lasten ja nuorten liikuttajien soveltavan liikunnan täydennyskoulutukseen (käyttäjille maksuttomien kurssien ja konsultaation lisääminen)

3. Yhteisen portaalin luominen liikunnan materiaaleista, toimijoista, hankkeista, koulutuksista, tutkimuksista

- Kun googletat sanalla liikunta tms. löydät välittömästi sivuille, josta löytyy alan kaikkien toimijoiden tuottamat hienot jutut
- Rahoitus pysyväälle ylläpidolle (LTS?)

Teemaseminaari 6: Liikkeen mielekkyyttä ja mielen liikettä

Vetäjät: Satu Turhala & Esa Nordling

Alan toiminnan kehittämisessä tärkeää:

- Vertaisuuden ja osallisuuden hyödyntäminen (osallistetaan asiakkaat /kansalaiset kehittämään)
- Yksilöllisyyden huomioiminen (tavoitteet vastaamaan yksilön tasoa/ihminen huomioitava yksilönä/kuuleminen, kohtaaminen ja tukeminen)
- Liikunta tietoisuuden lisääminen, kokemusten jakaminen, liikkumisen tavoitteiden madaltaminen
- Moniammatillisuuden lisääminen asiakkaan ehdoilla (moniammatillisen yhteistyön kehittämisen ja esiintuomisen merkitys sekä avoimuuden lisääminen eri alojen välillä)
- Yhdessä tekeminen -> resurssien säästäminen -> isompi näkyvyys
- Ennakoasenteiden purkamiseksi tarvitaan koulutusta, as. tiedottamista ja keskusteluja
- Tarvitaan lisää tietotaitoa nykyaikasteiden kohtaamiseksi
- Hoitopolku, kuntoutuspolku, liikuntapolku (saattaen vaihtaen) – kokonaiskuva huomioiden
- Liikunta helposti osaksi arkea ja työtä (tukea, seurantaa, joustavat työajat)

Yhteenvetona

- Alalla tarvetta yhteiseen keskusteluun, jakamiseen ja koulutukseen moniammatillisesti
- Suuret järjestöt yhteistyössä kokoavat toimintaa/toimijoita ja tähän resursoidaan
- Pyritään muodostamaan kokonaiskuva alan toiminnasta edistävästä, ennaltaehkäisevästä, kuntouttavasta ja hoitavasta näkökulmasta, sekä tuomaan esiin olemassa olevia toimintatapoja ja kehitystarpeita (+ näihin vastaaminen)

Teemaseminaari 7. ”Öljyä liikuntapalveluketjuun” – kuntoutuksesta liikuntaan

Vetäjät: Anne Taulu & Jyrki Komulainen

TEHTÄVÄNÄ TEEMASEMINAARISSA OLI:

1. Pohtia terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan linjauksia pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten kohdalla kolmen kysymyksen avulla
2. Tarkastella soveltavan liikunnan arvioinnin kehittämistä kolmen kysymyksen avulla

SUOSITUKSET:

1. Pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten kohdalla arjen istumisen ehkäisyssä on tärkeää niin yksilöiden, vertaisohjaajien, omaisten kuin myös henkilökunnan tiedon ja osaamisen lisääminen.

2. Liikuntatarjonta tulee saada lähelle ihmistä ja päivittäiseksi. Saumatonta liikuntapalveluketjua tulee rakentaa systemaattisesti sen mahdollistamiseksi. Välineitä on jo olemassa ja jo rakennettuja malleja tulee hyödyntää.

3. Tarvitaan lisää liikunnallisen kuntoutuksen tutkimusta, jotta pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten liikuntaa voidaan lisätä arjessa.

4. Soveltavan liikunnan kokonaisuuden arviointi on tärkeää niin kuntien, järjestöjen, paikallisyhdistysten kuin myös valtionhallinnon näkökulmasta. Määrällisten mittareiden tueksi pitää kehittää laadullisia mittareita, jotta myös soveltavan liikunnan toiminnan laatua voidaan arvioida pitkäjänteisesti.

5. Tarvitaan yhteinen laaja-alainen soveltavan liikunnan toimenpideohjelma (5 ryhmää 6:sta arvioi sen olevan tarpeen). Toimenpideohjelma tulee toteuttaa moniammatillisena yhteistyönä eri toimijoiden ja hallintokuntien välillä. Koordinaatiovastuu tulee olla opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntayksiköllä ja sosiaali- ja terveysministeriöllä. Toimenpideohjelman tulee olla käytännönläheinen, jotta se ei jää strategiatasolle.

Teemaseminaari 8: Liikuntaa ennen ja jälkeen keinutuolin

Vetäjät: Ulla Salminen & Pirjo Kalmari

Poikkisektorinen yhteistyö ja työnjako

1. Päättäjien sitoutuminen, iäkkäiden liikunta osaksi kuntien hyvinvointistrategioita
2. Kaikki palveluntuottajat saman pöydän ääreen, yhteistä suunnittelua ja toteutusta esim. kuntien poikkitoiminnallisissa yhteistyöryhmissä, ikäihmiset mukaan suunnitteluun!
3. Uudenlaista yhdessä tekemistä, uusien kumppaneiden kanssa!

Yleinen tietoisuus, asenteet ja osaaminen

1. Ikäihmisten liikunnan opintojaksot opetussuunnitelmiin (terveyden-, sairaan-, ja lähihoitajat, geronomi ja lääkäri)
2. Tiedon lisääminen terveysliikunnan merkityksestä ikäihmisille ja heidän läheisille sekä päättäjille ja suurelle yleisölle (esim. kampanjat ja tietoisuskut)

Liikuntaneuvonta ja liikuntatoiminta

1. Liikuntaneuvonnan määrittely ja valtakunnalliset linjaukset
2. Saumatonta liikuntapalveluketjua (saavutettavuus)
3. Matalan kynnyksen toimintaa ja tukipalveluita (kuljetus ja avustus) toimintakyvyiltään heikentyneille ikäihmisille, ikäihmisten ääni esillä

Liikkumisympäristöt ja -olosuhteet

1. Urheilupaikat, yleiset tilat ennakkoluulottomasti iäkkäiden liikunnan käyttöön, myös koti
2. Lisää varttuneiden lähiliikuntapaikkoja sekä ohjattua toimintaa niihin
3. Tiivis yhteistyö teknisen toimen kanssa, esteettömyys ja turvallisuus